

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite Ympäristöministeriön lausuntopyyntö YM028:00/2011

Asia **MAASEUTUVIRASTON LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONEUVOSTON
ASETUKSEKSI ERÄIDEN MAA- JA PUUTARHATALOUESTA PERÄISIN OLEVI-
EN PÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISESTA**

Ympäristöministeriö on pyytänyt Maaseutuviraston lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta.

Maaseutuvirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa.

1. Yleistä

Luonnos valtioneuvoston asetuksesta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (ns. nitraattiasetus) sisältö laajenee voimassa olevaan nitraattiasetukseen (931/2000) verrattuna oleellisesti. Sisältö on myös laajempi kuin mitä nitraattidirektiivin (91/676/ETY) täytäntöönpano edellyttää ja siten asetus toteutuessaan luonnoksen mukaisesti aiheuttaisi sääntelyn tuntuvaa kiristämistä, lisääntyvää hallinnollista taakkaa ja uusien tulkin-
nanvaraisten vaatimusten lisääntymistä nykyiseen verrattuna. Esitetyistä muutoksista aiheutuisi toiminnanharjoittajille merkittäviä lisäkustannuksia. Nykyiseen nitraattiasetukseen (931/2000) verrattuna todennettavuus ja valvottavuus tulevat haasteellisemmaksi.

Maaseutuviraston näkemyksen mukaan asetuksella tulee panna täytäntöön vain nitraattidirektiivin 4. artiklassa mainitut hyvän maatalouskäytännön ohjeet sekä 5. artiklassa mainittu toimintaohjelma. Edellä mainitut artikkelit sisältyvät useimpien viljelijätukien ehtona olevien täydentävien ehtojen vaatimuksiin (Neuvoston asetus (EY) N:o 73/2009, art. 4). Euroopan yhteisön komissio edellyttää asetuksen (EY) N:o 1122/2009 8. artiklassa jäsenmaita valvomaan täydentävien ehtojen noudattamista. Mikäli jotain ehtoa ei pystytä valvomaan, on riskinä jäsenmaan saama rahoitusoikaisu. Onkin tärkeää, että nitraattiasetuksessa asetetut ehdot ja rajoitukset toiminnanharjoittajille ovat sellaisia, että niitä voidaan valvoa ja todentaa komission edellyttämällä tarkkuudella. Maaseutuviraston mielestä asetusluonnoksen perusteella se ei ole mahdollista.

Koska täydentävien ehtojen vaatimukset ovat perustasona EU:n kokonaan ja osittain rahoittamisissa sekä eräissä kansallisissa viljelijätuissa Maaseutuvirasto toteaa, että nitraattiasetuksen asettaman perustason ja erillisissä tukijärjestelmissä suunniteltujen ehtojen tulee olla yhteenso-
pivia. Asetusluonnoksen perusteella niin ei ole tapahtumassa.

Asetusmuutoksen taloudelliset vaikutukset pitää esittää asetusluonnoksen kaikista muuttuneista ehdoista ja vaatimuksista.

Maaseutuvirasto katsoo, että ympäristönsuojelulakiin tulee sisällyttää poikkeamismahdollisuus nitraattiasetuksen ehdoista. Poikkeamismahdollisuudet tulee olla sellaisia tilanteita varten, jolloin toiminnanharjoittajasta riippumaton syy (ylivoimainen este) estää asetuksen noudattamisen.

2. Pykäläkohtaiset huomiot

4 § Eläinsuojien ja rakennelmien sijoittaminen

Pykälä tulisi poistaa, koska Maaseutuviraston näkemyksen mukaan eläinsuojien ja rakennelmien sijoittamisesta tulisi säätää lain eikä asetuksen tasolla (esimerkiksi ympäristönsuojelulaki 86/2000).

5 § Lannan varastointi

Maatalouden tuetun rakentamisen (MMM:n asetus 100/01 tuettavaa rakentamista koskevista rakentamismääräyksistä ja suosituksista, liite 12, MMM-RMO C4) ja nitraattiasetuksen vaatimukset lannan varastointitilojen koosta tulisi olla yhteneväiset.

3 momentissa mainitaan, että "...tai muulla vastaavalla tiivisrakenteisella alustalla...". 3 § mainitaan "tiivispohjainen". Asetuksessa tulisi käyttää vain yhtä termiä epäselvyyksien välttämiseksi.

7 § Varastointia koskevat rakenteelliset vaatimukset

2 momentissa säädetty vaatimus lietalantaloiden ja kuivalantaloiden ym. kattamisesta tulee poistaa, koska systemaattisesta kattamisvaatimuksesta aiheutuisi huomattavia lisäkustannuksia niille tiloille, jotka rakentavat uuden eläinsuojan tai muun rakennelman tai jotka laajantavat tai peruskorjaavat olemassa olevia rakennuksia. Lisäksi vaatimus asettaa toiminnanharjoittajat eriarvoiseen asemaan. Lantaloiden kattaminen tulee jättää ympäristöluvista tapauskohtaisesti päätettäväksi asiaksi.

8 § Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa

1 momentissa mainitaan tulva-alue, kun taas 3 § mainitaan tulvanalainen alue. Epäselvyyksien välttämiseksi asetuksessa tulisi käyttää vain yhtä termiä.

Kuivalanta-auman varastointi- ja levittämisajat pitäisi olla yhdenmukaiset 10 § 3 momentissa mainittujen levittämisajkojen kanssa.

10§ Lannoitteiden käyttö

1 momentin vaatimus on liian ehdoton ja tiukka. Vaatimusta tulisi lieventää esimerkiksi seuraavasti: Lannoitteet on levitettävä pelloille siten, että valumat vesiin estetään mahdollisimman tehokkaasti ja pohjamaan tiivistymistä vältetään.

2 momentin mukaan lannoituksessa tulee ottaa huomioon mm. pellon viljavuusluokka. Viljavuusluokka tulisi korvata maalajilla, koska jako kivennäismaihin ja eloperäisiin maihin edellyttää maalajitietoa.

3 momentissa mainitun lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen tulisi olla mahdollista 15.11. asti.

6 momentissa kielletään lannoitus viisi metriä lähempänä vesistöä. Myös seuraavan viiden metrin matkalta lannoitus on kielletty niillä pellon osilla, joiden kaltevuus vesistöön päin ylittää kaksi prosenttia. Lisäksi pellonosilla, joiden kaltevuus ylittää kuusi prosenttia, lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita saa levittää vain sijoittamalla tai muokkaamalla ne maahan 12 tunnin sisällä levityksestä. 7 momentissa on esitetty metrimääräinen vyöhyke talousvesikaivosta, jolle ei saa levittää lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita. Lisäksi sijoittamisen syvyyttä ei ole määriteltä asetusuunnoksessa, vain perustelumuistiossa. Edellä mainitut seikat ovat vaikeasti todennettavia ja valvottavia.

6 momentissa oleva vaatimus lannoituksen kieltämisestä viiden metrin etäisyydellä ei ole yhteensopiva menettely ympäristötukijärjestelmän kanssa. Vesistöjen varsille jätettävä kolmen metrin lannoittamaton kaista katsotaan riittäväksi, koska silloin lannoituksen rajoitukset ja suojakaistat olisivat yhteneväisiä.

Maaseutuvirasto ei voi hyväksyä 6 momentissa mainittua pintalevityksen kieltoa yli 6 % kaltevien peltojen osilla. Viljelijän on vaikea noudattaa kaltevuusrajoitetta erityisesti niillä lohkoilla, joilla kaltevuus vaihtelee runsaasti ja kaltevuusrajan ylittyminen ei ole ilmeistä. Vaatimuksen noudattamista on myös vaikea todentaa valvonnassa. Kyseinen kohta pitäisi muuttaa siten, että pellon keskikaltevuuden ylittäessä 10 % lannan pintalevitys on kielletty.

11§ Typpilannoitteiden määrät

Typpilannoituksen enimmäismäärät eivät ole johdonmukaiset eivätkä yhteensopivia ympäristötukijärjestelmän rajojen kanssa. Typpilannoitustaulukon määriä (kg liukoinen N ha⁻¹) pitäisi muuttaa seuraavasti:

- syysrypsi ja -rapsi kivennäismailla 210
- syysruis 180 kivennäismaat /120 eloperäiset maat
- syysvehnä, ruisvehnä ja spelttvehnä 210/150
- varhaisperuna ja muu peruna tulisi muuttaa muotoon:
  - o tärkkelysperuna 120/80
  - o muu peruna 110/80

- juurekset 210/180

Kuudennessa momentissa oleva pohjavesialueiden rajoitus (-10 kg N ha^{-1}) tulisi poistaa, sillä sen vaikutus pohjavesien typpipäästöihin on todennäköisesti vähäinen. Lisäksi vaatimus monimutkaistaa lannoituksen suunnittelua ja toteutetun lannoituksen valvontaa. Pohjavesialueet eivät noudattele lohkorajoja, eivätkä ne siten ole kovin yksinkertainen työkalu lannoituksen rajoittamiseen.

Typpilannoitemäärään lisätty poikkeus (syysruis *) pitäisi muuttaa selvyden vuoksi siten, että kaikilla syyskylvöisille viljoilla olisi syksyisen typpilannoituksen rajana 30 kg N ha^{-1} . Tämä olisi yhtenäinen lannan syyslevityksen typpimäärän suhteen.

12§ Fosforilannoitemäärät

Fosforilannoituksen säätelyn sisällyttäminen nitraattiasetukseen ei ole tarpeellista, koska fosforin käyttömääriä rajoitetaan jo lannoitevalmistelain nojalla annetussa asetuksessa (MMM 24/11), eikä nitraattidirektiivi edellytä fosforin käyttömäärien säätelyä. Pykälä tulisi poistaa kokonaisuudessaan.

13§ Ravinnepitoisuuksien määrittäminen

Lanta-analyysin ja lannan ravinnepitoisuuksien taulukkoarvojen keskiarvojen käyttäminen pitäisi muuttaa siten, että lannan ravinnesisältö määräytyisi joko taulukon tai lanta-analyysin mukaan. Lanta-analyysin mukaisia ravinnemääriä tulee joka tapauksessa noudattaa silloin, kun lanta on käsiteltyä tai se sisältää eri eläinryhmien lantaa (seoslanta). Lisäksi vaatimus kokonaisfosforin määrittämisestä ja kokonaisfosforin käytöstä lannoituksen suunnittelussa tulisi poistaa.

Asetuksessa tulee säätää siitä miten paljon lantaa tulee kertyä tilalla varastoitavaksi, jotta lanta-analyysi vaaditaan. Nykyisen tulkinnan mukaan lanta-analyysi vaaditaan tiloilta, joilla kertyy lantaa enemmän kuin 20 m^3 .

14 § Toiminnanharjoittajan kirjanpitovelvollisuus

Pykälässä säädetään, että toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa mm. kokonaisfosforista. Vaatimus tulisi poistaa, sillä se ei kuulu nitraattidirektiivin vaatimuksiin.

16§ Voimaantulo

Asetukseen voimaantuloajankohta olisi harkittava tarkkaan yhteensopivaksi uuden Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimeenpanon kanssa.

Seinäjoella 4 syyskuuta 2013

Ylijohtaja

Leena Tenhola

Vs. yksikönjohtaja

Sari Putkiranta